Kongres preanalytické fáze v Amsterdamu – březen 2017

M. Bunešová

Byl to v pořadí již IV. Evropský kongres preanalytické fáze. Téma preanalytické fáze je velmi živé, je to důležitá oblast klinické medicíny a zároveň náročná. Preanalytickou fází laboratorního vyšetření se zabývá čím dál tím větší počet laboratorních profesionálů, což dokládá i neustále se zvyšující počet účastníků na kongresech preanalytické fáze. Na prvním kongresu v Parmě, v r. 2011 bylo 300 účastníků a 33 posterů, v Zagrebu v r. 2013 381 účastníků a 82 posterů a v roce.2015 v Portu, 530 účastníků a 171 posterů.

V letošním roce to bylo již 600 účastníků se 134 postery a 22 referujících z mnoha evropských zemí. Některé prezentace budou uvolněny na webové stránky EFLM.

Analyzování biologického materiálu, který nebyl odebrán, označen, identifikován a transportován lege-artis, nejen že nepřináší pacientovi zdravotně-léčebnou pomoc, ale mnohdy ho ohrožuje na zdraví a leckdy i na životě.

Podrobné informace byly předloženy pracovníky pracovní skupiny preanalytické fáze, pracující v rámci EFLM (Evropská federace laboratorní medicíny). Ti referovali o všech svých publikacích v období 1010-2017. Vyvrcholením byl pak z nich vycházející návrh **Evropského doporučení k odběru venózní krve**. Členové této pracovní skupiny zastupují jednotlivé evropské země a s jejich pomocí by se měl návrh tohoto doporučení představit, projednat a verifikovat v jednotlivých národních společnostech. Po proběhnutí a implementaci připomínek by doporučení mělo být, v národním jazyku každého jednotlivého členského státu, uvedeno v život v celé Evropě. A jaké potenciální bariéry jsou vnímány pracovní skupinou v implementaci tohoto základního preanalytického doporučení?

- Rezistence osob a organizace ke změně
- Jazyková bariéra
- Edukace pacienta
- Nedostatek porozumění aktualitě problémů
- Zájem vedení zdravotnického zařízení (finance)

J. Cadamura, již na svém pracovišti v Salzburgu (Rakousko) modelově doporučení zavedl, vyzkoušel a vyhodnotil jeho přínos. Vesměs s pozitivními výsledky a přínosy. Cadamuro s kolegy zpracoval elektronický výukový portál pro personál jejich nemocnice, tedy zejména pro sestry. Edukace proběhla elektronicky, na závěr byl proveden elektronický test se získáním certifikátu a blahopřáním. Edukace tímto způsobem proběhla dvakrát do roka, a to s velkou podporou managementu.

Pracovní skupina končí práci na standardizaci barevného značení odběrových zkumavek.

Lze doufat, že poměrně jednoduchý, ale nesmírně důležitý problém bude po řadě let marného úsilí konečně vyřešen.

V přednáškách zaznělo nemálo zajímavých informací.

Prof G. Banfi (Ortopedická klinika, Miláno) se podělil o zkušenosti s transportem biologického materiálu a dostal se až k atraktivním metodám možné budoucnosti s využitím dronů. Dotkl se velmi zajímavého a celosvětově známého problému klinické aplikace velkého počtu laboratorních výsledků, které dostávají ošetřující lékaři k rukám, který byl před lety vtipně nazván (prof. Howanitz USA) „the power of asterix“. Klinické vyhodnocení se zde často redukuje na vizuální zhodnocení grafického znázornění pacienta formou hvězdičky a její polohy vůči dvěma rovnoběžkám, simulujícím referenční (rozhodovací) intervaly (limita).

Banfi zmínil využití mnohem sofistikovanějších možností vyhodnocení výsledků pomocí PC programu.

Přednášející z Belgie P. Vermeersch přešel z větší části do problémů analytické části a demonstroval, že u nich v laboratořích již nastoupila „totální laboratorní automatizace“, realizovaná velkým počtem a intenzivním využitím hmotnostní spektrometrie, samozřejmě včetně preanalytické linky.

Prof. G. Lippi z univerzitní nemocnice ve Veroně prozkoušel přítomné pomocí interaktivní prezentace kazuistik z biochemické laboratoře. Na uvedených příkladech demonstroval záchyt chyb a zároveň jejich řešení. Jednalo se o příklad odběru provedeného u jiného pacienta (chybná identifikace), chybně zvolenou odběrovou nádobku (zkreslené výsledky), provedení odběru ihned po infuzi (hrubé ovlivnění výsledků) atd. Tyto situace jsou denním chlebem laboratoří a jejich řešení přispívá nejen pacientům, ale i k rozvíjení faktoru, velmi chybějícího mezi lidmi-komunikací mezi nimi.

Samostatný odborný blok byl věnován smysluplnému výběru požadovaných analýz, byl založený zejména na referování o velmi se rozvíjejícím hnutí „vybírej moudře“ (choosing wisely), garantovaném

Americkou společností interního lékařství. S praktickými zkušenostmi a s orientací na laboratorní vyšetření se podělil s posluchači G. Baird, Washington, USA. Zmínil nejen důležitost správné volby analýz z hlediska přínosu pro pacienta, ale zároveň i z hlediska ekonomického.

G. Hoffman z univerzity Mnichov popsal možnost správného výběru laboratorních testů a interpretací laboratorních výsledků s využitím PC programu (www.trillium.de). V programu je (mimo jiné) uveden symptom a pod ním roluje nabídka vhodných doporučených analýz. Portál je volně dostupný a přehledně uspořádaný.

V letošním roce se program kongresu věnoval i oblasti práce POCT. A. Guillon, Tours, Francie např. sdělila, že u nich na odděleních JIP stanovení minerálů mají z 70 – 80 % na POCT přístrojích a A. Stankovic, Bergen, Norsko, představila tříletou studii v oblasti POCT, která se zabývala potřebami a přáním uživatelů. Vcelku však zůstává celá oblast velmi kontroverzní.

V sekci posterů se tentokrát mnoho výrazného neobjevilo. Po letošním kongresu se zdá, že byly zdůrazněny dvě zásadní oblasti preanalytiky pro blízkou budoucnost:

- Evropské doporučení pro odběr venózní krve
- Reakce na rozumné požadování laboratorních vyšetřování (Choosing wisely).